

Total No. of Printed Pages—8

3 SEM TDC GEED (CBCS) GE 3(A/B)

2023

(Nov/Dec)

EDUCATION

(Generic Elective)

Paper : GE-3

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GE-3 (A)

(**Inclusive Education**)

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following questions :

(a) দৰ্শন-বৈকল্য যানে কি?

What is meant by visual impairment?

- (b) আত্মমগ্নতাৰ অৰ্থ লিখা।
Write the meaning of autism.
- (c) অন্তৰ্ভুক্তিকৃত শিক্ষাৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
Mention one characteristic of inclusive education.
- (d) ভিন্নমুখী চাহিদায়ুক্ত শিশুৰ শিকন আৰু অংশগ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত থকা এটা অন্তৰায় লিখা।
Write one barrier of children with diverse needs to learning and participation.
- (e) ভাৰতীয় পুনঃসংস্থাপন পৰিষদ কেতিয়া গঠন কৰা হৈছিল?
When was the Rehabilitation Council of India set up?
- (f) RMSA-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।
Write the full form of RMSA.
- (g) সমাজ-সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্য মানে কি?
What is meant by socio-cultural diversity?
- (h) সামাজিক দলীয় অসমতাৰ সৈতে মোকাবিলা কৰিবলৈ গ্ৰহণ কৰিব পৰা এটা শিকন-শিক্ষণমূলক ব্যৱস্থা লিখা।
Write one provision in teaching-learning process for addressing social group inequality.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (যি কোনো চৰিটো) :
5×4=20
Write short notes on the following (any four) :
- (a) বহু-অক্ষমতায়ুক্ত শিশুৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ
Characteristics of children with multiple disabilities
- (b) অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ শ্ৰেণীবিভাজন
Classification of inclusion
- (c) ডাকাৰ কৰ্ম-পৰিকাঠামো, ২০০০
Dakar Framework for Action, 2000
- (d) বহু-সাংস্কৃতিক শিক্ষা
Multicultural education
- (e) সমাজ-সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্যৰ সৈতে মোকাবিলা কৰিবলৈ বিদ্যালয় ব্যৱস্থাপনা
Management of schools to address socio-cultural diversity
3. বিশেষ শিকন অক্ষমতা মানে কি? বিশেষ শিকন অক্ষমতায়ুক্ত শিশুৰ বাবে গ্ৰহণ কৰিবলগীয়া শৈক্ষিক ব্যৱস্থাৰলী আলোচনা কৰা।
3+10=13
What is meant by specific learning disability? Discuss the educational provisions available for the children with specific learning disability.

(4)

অথবা/Or

বৌদ্ধিক অক্ষমতা মানে কি? বৌদ্ধিক অক্ষমতায়ুক্ত শিশুৰ বাবে
থকা শৈক্ষিক ব্যৱস্থাৱলী আলোচনা কৰা। 3+10=13

What is meant by intellectual disability?
Discuss the educational provisions available
for children with intellectual disability.

4. বিশেষ শিক্ষা মানে কি? বিশেষ শিক্ষাৰ প্ৰকৃতি ব্যাখ্যা কৰা।
3+8=11

What is meant by special education? Explain
the nature of special education.

অথবা/Or

ভিন্নমুখী চাহিদায়ুক্ত শিশুৰ শিকন আৰু অংশগ্ৰহণত থকা
অন্তৰায়সমূহ দূৰ কৰিবলৈ কি কি কৌশল অৱলম্বন কৰিব পৰা
যায়? বৰ্ণনা কৰা। 11

What strategies can be adopted to overcome
the barriers to learning and participation for
children with diverse needs? Describe.

5. (a) ৰাষ্ট্ৰীয় ন্যাস আইন, ১৯৯৯ৰ মূল দফাবোৰ আলোচনা
কৰা। 8

Discuss the main provisions of the
National Trust Act, 1999.

(5)

(b) ভিন্নমুখী চাহিদায়ুক্ত শিশুৰ শিক্ষা আৰু পুনঃসংস্থাপনৰ
ক্ষেত্ৰত শিক্ষা অধিকাৰ আইন, ২০০৯ত থকা ব্যৱস্থাৱলী
আলোচনা কৰা। 7

Discuss the provisions of the Right to
Education Act, 2009 for education and
rehabilitation of children with diverse
needs.

6. সামাজিকভাৱে সুবিধাবঞ্চিত শিশু কোনবোৰ? সামাজিকভাৱে
সুবিধাবঞ্চিত শিশুৰ শিক্ষাত থকা সমস্যাবোৰ লিখা। 3+10=13

Who are socially disadvantaged children?
Write the problems in education of the
socially disadvantaged children.

অথবা/Or

পাঠ্যক্ৰম অনুকূলন মানে কি? ভিন্নমুখী চাহিদায়ুক্ত শিশুৰ বাবে
পাঠ্যক্ৰম অনুকূলনৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
3+10=13

What is curriculum adaptation? Discuss the
need of curriculum adaptation for children
with diverse needs.

Paper : GE-3 (B)
(Mental Health Issue)

1. নির্দেশ অনুসৰি তলত দিয়াবোৰ লিখা : 1×8=8

Do as directed :

(a) অস্বাভাৱিকতা মানে কি?
What is abnormality?

==== A Mind That Found Itself নামৰ গ্ৰন্থখন _____
বচনা কৰিছিল।

(খালি ঠাই পূৰ কৰা)

The book, *A Mind That Found Itself* was written by _____.

(Fill in the blank)

(c) মনোবিশ্লেষণ তত্ত্বৰ জনক কোন?
Who is known as the father of psycho-analysis theory?

(d) হতাশাগ্ৰস্ততা কি?
What is frustration?

(e) গৃহ পৰিৱেশত শিশুৰ মানসিক অসুস্থতাৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention one cause of mental illness of child at home environment.

(f) সহমৰ্মিতাৰ সংজ্ঞা দিয়া।
Define empathy.

(g) ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ এটা প্ৰকৃতি উল্লেখ কৰা।
Mention one nature of positive psychology.

(h) “যোগ মনৰ সৰ্বোচ্চ অৱস্থা।”
(সঁচা নে মিছা লিখা)

“Yoga is the highest state of mind.”
(Write True or False)

2. চমু টোকা লিখা : 4×5=20

Write short notes on :

(a) এজন মানসিকভাৱে সুস্থ ব্যক্তিৰ বৈশিষ্ট্য
Characteristics of a mentally healthy person

(b) সংঘাতৰ কাৰণসমূহ
Causes of conflict

(c) মানসিক স্বাস্থ্যৰ এটা সংস্থা হিচাপে বিদ্যালয়
School as an agency of mental health

(d) কৃতজ্ঞ ব্যক্তিৰ বৈশিষ্ট্য
Characteristics of grateful person

(e) ৰাজযোগৰ উপকাৰিতা
Benefits of Raja Yoga

3. মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ নীতিসমূহ কি কি? অস্বাভাৱিক আচৰণৰ প্ৰকাৰকেইটা ব্যাখ্যা কৰা। 4+6=10

What are the principles of mental hygiene?
Explain the types of abnormal behaviour.

4. অপসমায়োজন কি? ইয়াৰ কাৰণবোৰ কি কি? সংঘাতক অপসমায়োজনৰ এটা প্ৰকাৰ হিচাপে আলোচনা কৰা। 1+4+5=10
What is maladjustment? What are its causes? Discuss conflict as a type of maladjustment.

5. মানসিক স্বাস্থ্যৰ সংৰক্ষণত শিক্ষক আৰু সম্প্ৰদায়ৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 5+6=11
Discuss about the role of teacher and community in preservation of mental health.

অথবা/Or

- ব্যক্তিত্ব গঠনৰ উপাদানসমূহ কি কি? বিদ্যালয়ত মানসিক স্বাস্থ্যৰ অৱনতিৰ কাৰণসমূহ কি কি, ব্যাখ্যা কৰা। 4+7=11
What are the factors of formation of personality? Explain the causes of deteriorating mental health in school.

6. ক্ষমাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে লিখা। শিশুৰ স্থিতিস্থাপকতা গঢ়ি তোলাৰ উপায়সমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+6=10
Write the importance of forgiveness. Explain the ways of building resilience in children.

7. যোগৰ উদ্দেশ্যসমূহ কি কি? যোগৰ প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 5+6=11
What are the objectives of Yoga? Discuss the types of Yoga.

অথবা/Or

- যৌগিক প্ৰেক্ষাপটত স্বাস্থ্য, আৰোগ্য আৰু ৰোগৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে লিখা। 11
Write about the concept of health, healing and diseases in yogic perspective.

★ ★ ★